LA26190416

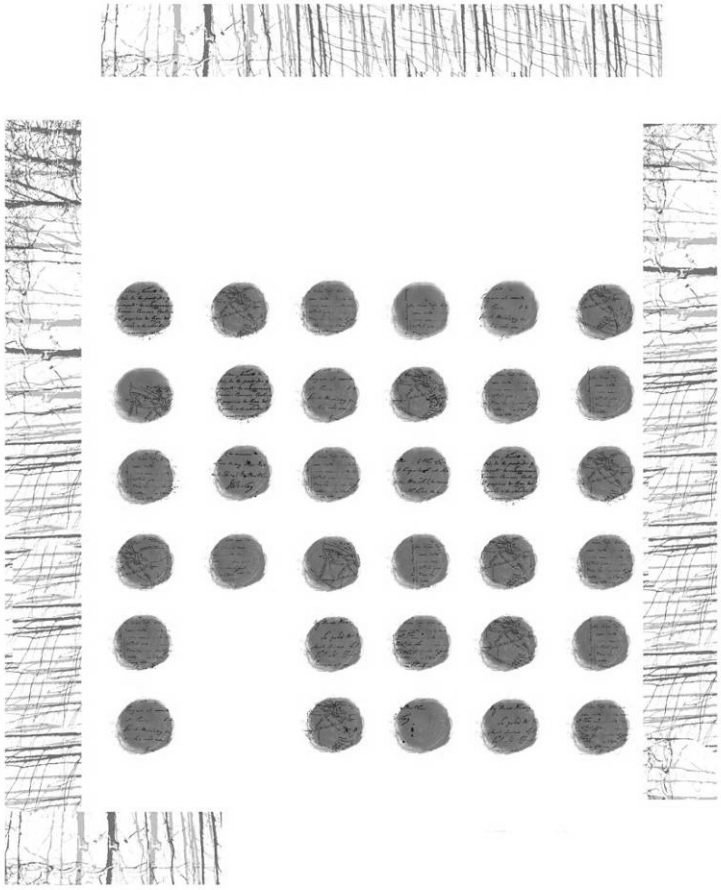

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μελέτη αφορά στη διαμόρφωση της Πλατείας Ελευθερίας στην Θεσσαλονίκη.
Η πλατεία μαζί με τους γύρω δρόμους έχει διαστάσεις 100 x 115 μ. και αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους και σημαντικότερους ανοικτούς χώρους του ιστορικού κέντρου στο παραλιακό μέτωπο της πόλης.

Χαρακτηρίζεται από τα μεγάλα πλατάνια τα οποία οριοθετούν τις πλευρές της προς τους δρόμους της πόλης, ενώ η νότια πλευρά της είναι ανοικτή προς τη θάλασσα και την παραλιακή λεωφόρο. Βρίσκεται στο κομβικό σημείο όπου ο παραλιακός περίπατος τελειώνει και ξεκινάει η ανάπτυξη του λιμανιού. Η προοπτική θαλάσσιας συγκοινωνίας με αφετηρία τη στάση Ελευθερίας καθώς και η δημιουργία τουριστικής μαρίνας στον Α' προβλήτα του ΟΛΘ απέναντι από την πλατεία, προσδίδουν σε αυτή το ρόλο της "πύλης" του ιστορικού κέντρου της πόλης από τη θάλασσα.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης, που είναι και ο αγωνοθέτης, επιθυμεί να διαμορφώσει μια πλατεία που θα ανταποκρίνεται κατά τον καλύτερο τρόπο στα νέα δεδομένα, αρχιτεκτονικά, πολεοδομικά και τεχνικά – οικονομικά.

1. ΣΤΟΧΟΣ - ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Στόχος της πρότασης είναι η διαμόρφωση ενός ανοικτού και φιλόξενου αστικού χώρου που θα εκφράζει το δημόσιο χαρακτήρα του, τόσο σε πολεοδομικό επίπεδο - με τις βασικές επιλογές για την αστική του ένταξη, όσο και στην εσωτερική δομή και διαμόρφωσή του.

Ως αρχές για τις βασικές επιλογές του σχεδιασμού στάθηκαν:

- <u>Η ιδιαίτερη "ταυτότητα" της Πλατείας.</u> Η ανάγκη απόδοσης στην πλατεία μιας "ταυτότητας", ενός ιδιαίτερου χαρακτήρα σε σχέση με τους υπόλοιπους ανοικτούς δημόσιους χώρους της Θεσσαλονίκης.
- <u>Η λειτουργική και συμβολική ένταξη στο αστικό περιβάλλον.</u> Η θέση της πλατείας στο ιστορικό κέντρο, δίπλα στην περιοχή "Λαδάδικα", τις εμπορικές στοές και τους πεζοδρόμους και παράλληλα, η γειτνίαση με το λιμάνι και τη θάλασσα και η ιδιαίτερη κλίμακα της πόλης της Θεσσαλονίκης και των δημόσιων χώρων της συνθέτουν τα βασικά στοιχεία του αστικού περιβάλλοντος με τα οποία η πλατεία καλείται να εμπλακεί και να συνδιαλαγεί.

- <u>Η ιστορική μνήμη του χώρου.</u> Η πλατεία αποτέλεσε σκηνή μεγάλων και μικρότερων ιστορικών γεγονότων. Κυρίαρχη μνήμη είναι το μάζεμα των 50.000 Εβραίων της Θεσσαλονίκης στο χώρο αυτό προτού μεταφερθούν στα ναζιστικά στρατόπεδα, προς τιμή των οποίων υπάρχει το Μνημείο του Ολοκαυτώματος στο νότιο άκρο της πλατείας.

2. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ - ΠΡΟΤΑΣΗ

LocusAmoenus

Ο λατινικός αυτός λογοτεχνικός όρος περιγράφει έναν ευχάριστο, εξιδανικευμένο τόπο, συνήθως ένα πράσινο λιβάδι ή μικρό δάσος, με βασικά στοιχεία τα δέντρα, τη χλόη και το νερό. Ο τόπος αυτός απαντάται σε περιγραφές πλήθους συγγράματων (Όμηρος, Βιργίλιος, More, Shakespeare, κ.α.) και είναι πάντα προφανείς οι συνεκδοχές στον κήπο της Εδέμ, στο βιβλικό Παράδεισο, στα Ηλύσια Πεδία. Απεικονίζεται ως ένας τόπος ατέρμονης ευδαιμονίας, που αποπνέει ασφάλεια και άνεση, αποστασιοποιημένος από τον υπόλοιπο κόσμο και το εντατικό περιβάλλον της πόλης, ένα καταφύγιο από τις διαδικασίες του χρόνου, της θνητότητας και της φθοράς. Αυτός ο "χλοερός τόπος", είναι είτε ο τελικός προορισμός, είτε το μέρος που αποσύρονται για ανάπαυση, περισυλλογή, φιλοσοφικές συζητήσεις και αναθυμήσεις.

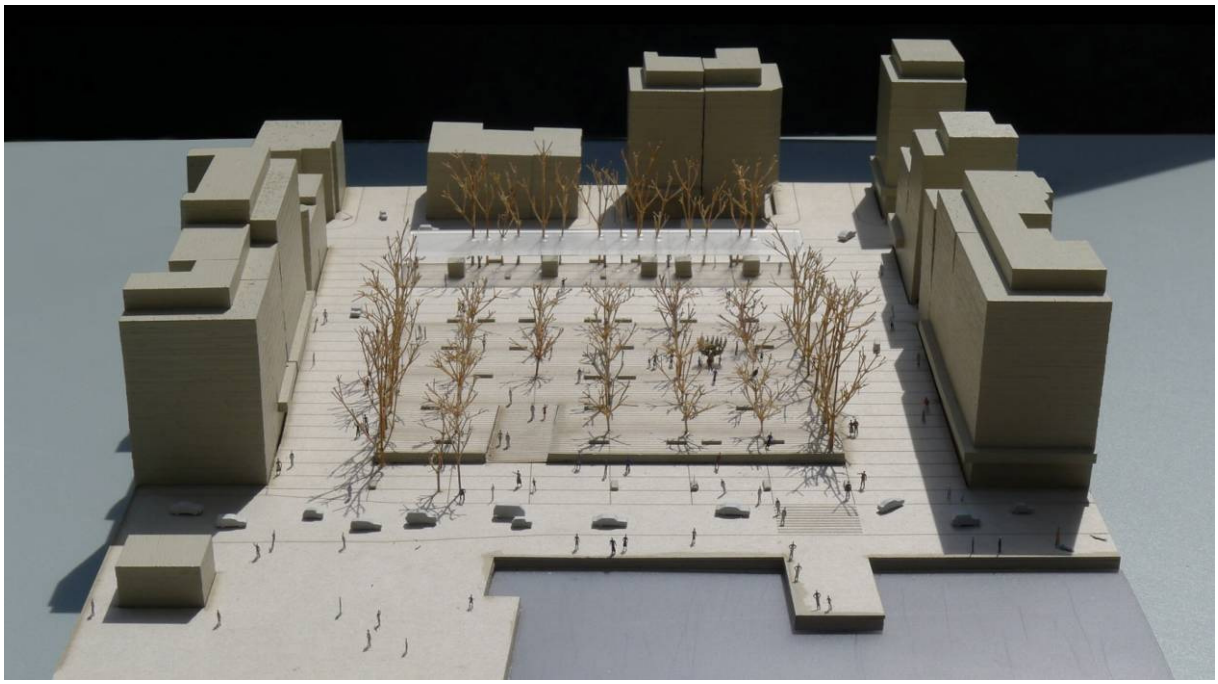

Κεντρική ιδέα της πρότασης είναι η εισαγωγή ενός τοπίου εναλλακτικού, ενός *locus amoenus*, στο κέντρο της πόλης, η δημιουργία μιας "όασης", έμμεσα αποστασιοποιημένης από το αστικό περιβάλλον που θα προσφέρει στους κατοίκους και στους επισκέπτες δροσιά, χαλάρωση και αναψυχή.

Το μέγεθος της πλατείας επιτρέπει τη δημιουργία ενός δημόσιου χώρου που μπορεί να είναι συγχρόνως ενδοστρεφής και εξωστρεφής προς το αστικό περιβάλλον, ήρεμος και ζωντανός, χαλαρός και εντατικός. Φυσικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία, επιτυγχάνουν το επιλεκτικό φιλτράρισμα του άμεσου περιβάλλοντος, προσφέροντας εναλλαγές στις δράσεις, στις αισθήσεις, στη χωρική κλίμακα και σημασία.

3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ

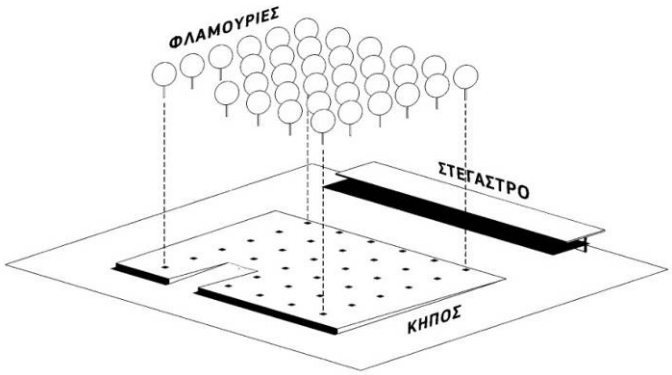

Η πλατεία οργανώνεται σε χωρικές ενότητες που αναπτύσονται παράλληλα με το θαλάσσιο μέτωπο, διαφορετικής σημασίας, λειτουργίας και κλίμακας.

Ο αναδυόμενος κήπος

Ο κήπος καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση της πλατείας και εκφράζει την ιδιαίτερη ταυτότητα της. Οργανώνεται πάνω σε μια διακριτή χλοερή βάση, η οποία αναδύεται στην νότια πλευρά προς τη θάλασσα, δημιουργώντας αναβαθμό ενός μέτρου μεταξύ του κήπου και της θορυβώδους παραλιακής λεωφόρου.

Η αδρή επιφάνεια της βάσης, διαμορφωμένη από κυβόλιθους με ενδιάμεση φύτευση, αποτελεί το χλοερό δάπεδο του κήπου, το οποίο εκτείνεται βόρεια μέχρι το σημείο που η υψομετρική διαφορά του από τους πλαινούς δρόμους μηδενίζεται λόγω της υπάρχουσας κλίσης.

Στην υπερυψωμένη χλοερή βάση ενσωματώνονται τα υπάρχοντα ψηλά πλατάνια τα οποία οριοθετούν τις πλευρές του κήπου προς τους κάθετους στην παραλιακή δρόμους (Δραγούμη και Βενιζέλου), ενώ το εσωτερικό του κήπου διαμορφώνεται με φλαμουριές τοποθετημένες σε αυστηρό κάνναβο. Ανάμεσα τους, αναδύονται απλοί και μονολιθικοί όγκοι, τα καθιστικά και οι κρήνες, σημεία δροσιάς και χαλάρωσης για τους επισκέπτες της πλατείας.

Η οριοθέτηση του κήπου σε σχέση με την κίνηση της παραλίας και της πόλης με την ανάδυση του επιπέδου του και τα ψηλά δέντρα στις πλευρές του, ο εκτεταμένος και αυστηρός κάνναβος των δέντρων στο εσωτερικό του και το χλοερό του δάπεδο, συνθέτουν ένα αστικό τοπίο ήρεμο, ελάχιστο μορφολογικά, έναν εν δυνάμει *locus amoenus* που φιλοδοξεί να αποτελέσει έναν κήπο Μνήμης.

Το Μνημείο του Ολοκαυτώματος μεταφέρεται σε αυτό το ήρεμο τοπίο και τοποθετείται κεντρικά στον κάνναβο των δέντρων, ώστε να γίνεται αντιληπτό απο όλα τα σημεία του χώρου της πλατείας. Στην περιοχή αυτή το χλοερό δάπεδο αλλάζει. Εισάγεται το στοιχείο του νερού ανάμεσα στους κυβόλιθους το οποίο αναβλύζει από σημειακά μικρά συντριβάνια. Η παρουσία και ο ήχος του νερού αναδεικνύουν το Μνημείο στον ευρύτερο χώρο της πλατείας.

Το στέγαστρο - πυκνωτής / αστικό φίλτρο

Το βόρειο μέρος της πλατείας, κατά μήκος της οδού Μητροπόλεως, χαρακτηρίζεται από την αφετηρία των λεωφορείων και την έντονη ροή τροχοφόρων. Η ύπαρξη της αφετηρίας, σε γειτνίαση με το εμπορικό και ιστορικό κέντρο και μελλοντικά με την μαρίνα σκαφών στην περιοχή, προσδίδει υπερτοπικό ενδιαφέρον και αποτελεί πόλο συγκέντρωσης στη νέα πλατεία. Προτείνεται η χωροθέτηση ενός επιμήκους στεγάστρου στην περιοχή αυτή, το οποίο οριοθετεί, μαζί με τα υπάρχοντα ψηλά πλατάνια που ενσωματώνει, τη βόρεια πλευρά της πλατείας και λειτουργεί ως *αστικό φίλτρο* προς την πόλη

Ο στεγασμένος χώρος που διαμορφώνεται υποστηρίζει την ανασχεδιασμένη αφετηρία των λεωφορείων και παράλληλα ορίζει μια περιοχή εντατικοποίησης/πύκνωσης δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει οθόνες, περίπτερα ενημέρωσης για την πόλη και την ιστορία της πλατείας, μικρή καντίνα και εκδοτήριο εισητηρίων.

4. ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

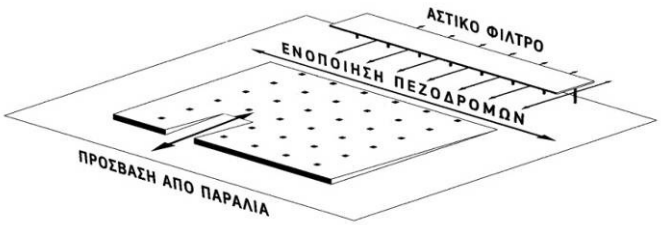

Από το λιμάνι, η πρόσβαση των πεζών ενθαρρύνεται με τη δημιουργία νέας διάβασης επί της Λεωφόρου Νίκης, η οποία ακολουθεί τις χαράξεις της πλατείας και συνεχίζεται με τη

μορφή μικρού προβλήτα προς τη θάλασσα, αντικαθιστώντας την παλιά προεξοχή προκειμένου να σημάνει την παρουσία της νέας πλατείας.

Κατά μήκος της παραλιακής λεωφόρου το πεζοδρόμιο διευρύνεται στα 12 μέτρα και λειτουργεί ως *χώρος υποδοχής* της πλατείας από τον παραλιακό περίπατο, το λιμάνι και τη μελλοντική μαρίνα. Η πρόσβαση στο κήπο γίνεται διαμέσου ράμπας με ήπια κλίση, η οποία διασπά τη συνέχεια του καννάβου οργάνωσης της πλατείας συνεχίζοντας νοητικά τη χάραξη του προσκείμενου προβλήτα.

Απο τους κάθετους δρόμους Δραγούμη και Βενιζέλου, η πρόσβαση γίνεται περίπου στο κέντρο της πλατείας, μέσω ενός διαμπερούς κενού χώρου που ενοποιεί τον πεζόδρομο της Καλαποθάκη από τα ανατολικά με την πεζοδρομημένη περιοχή των Λαδάδικων δυτικά. Στο χώρο αυτό προτείνεται η δημιουργία νέου ποδηλατόδρομου που θα αποτελεί παρακλάδι του υπάρχοντος παραλιακού και θα ενοποιεί διαμέσου του χώρου της πλατείας τους γύρω πεζόδρομους της πόλης.

Στη βόρεια πλευρά, επί της οδού Μητροπόλεως, η αφετηρία των λεωφορείων διατηρείται, συμβάλλοντας στον υπερτοπικό χαρακτήρα της πλατείας, καθιστώντας την εύκολα προσβάσιμη απο το ευρύτερο αστικό συγκρότημα της πόλης.

Παράλληλα, για την ανάδειξη του χώρου της πλατείας και τη διευκόλυνση της κίνησης των πεζών, προτείνεται η διαπλάτυνση των πεζοδρομίων της στους παράπλευρους δρόμους με την κατάργηση της στάθμευσης των αυτοκινήτων. Σε επόμενη φάση, προβλέπεται η δημιουργία ενιαίας επιφάνειας πεζοδρομίων και ασφάλτου που θα διευρύνει το χώρο της πλατείας μέχρι τις προσόψεις των κτιρίων και θα αποθαρρύνει τη διέλευση των οχημάτων στους δρόμους αυτούς.

5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ – ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Οι επιφάνειες

Η βάση του κήπου, έκτασης 3.621 μ2, διαμορφώνεται, σε οριζόντιο και κατακόρυφο επίπεδο, με κυβόλιθους από σκυρόδεμα. Προκατασκευασμένες πλάκες από κυβόλιθους (10x10x10εκ.) τοποθετούνται εν ξηρώ σε μίγμα στεγνού αμμοτσιμεντοκονιάματος. Οι αποστάσεις μεταξύ κυβόλιθων είναι κυμαινόμενες, σε προκαθορισμένο ρυθμό, που διατρέχει σαν “κύμα” το σύνολο της επιφάνειας. Η ανάπτυξη πρασίνου (χλόης) στο κηπευτικό χώμα που τοποθετείται στα κενά μεταξύ κυβόλιθων έχει ως αποτέλεσμα την ψευδαίσθηση του “χλοερού κύματος” στο σύνολο

του κήπου. Η αλλοίωση/παραποίηση του χαρακτηριστικού ρυθμού της δαπεδόστρωσης σε επιλεγμένες θέσεις, είτε με την αύξηση του πρασίνου, είτε με τον περιορισμό του, σηματοδοτεί διαφορετικές περιοχές.

Λάμες από οξειδωμένο χάλυβα πάχους 1 χιλ. διατρέχουν τους κυβόλιθους κάθετα προς το θαλάσσιο μέτωπο, συνεχίζοντας τις χαράξεις της οργάνωσης όλης της πλατείας.

Η διαπλάτυνση του πεζοδρομίου του παραλιακού περιπάτου στην Λεωφόρο Νίκης και η περιοχή γύρω και κάτω από το στέγαστρο και την αφετηρία των λεωφορείων έχει βιομηχανικό χυτό δάπεδο από σκυρόδεμα, με αδρή τελική επιφάνεια και απόχρωση γκρι/μπεζ. Το δάπεδο αυτό, με πάχος 10 εκ,. διαστρώνεται πάνω σε ελαφρά οπλισμένη πλάκα σκυροδέματος επί εδάφους και έχει αρμούς που κόβονται εκ των υστέρων και παραμένουν κενοί, πλάτους 5 εκ.

Το βιομηχανικό αυτό δάπεδο χρησιμοποιείται επίσης στην περίμετρο της πλατείας (Βενιζέλου, Δραγούμη,) ως διευρυμένο, σε σχέση με το σημερινό, πεζοδρόμιο, ιδανικά εκτεταμένο έως τις προσόψεις των κτιρίων, Η κίνηση των τροχοφόρων πάνω στο δάπεδο αυτό επισημαίνεται με ελαφρά διαφοροποίηση της υφής και του χρώματος του σκυροδέματος.

Τα δέντρα

Ο σχεδιασμός των φυτεύσεων και η επιλογή του φυτικού υλικού έχουν σαφείς αναφορές στο μεσογειακό και ελληνικό τοπίο. Τα υπάρχοντα πλατάνια στα όρια της πλατείας μαζί με τις νέες φυτεύσεις δημιουργούν μια διαφορετική ισορροπία στη σχέση φυσικού τοπίου – αστικού ιστού. Στόχος είναι η βελτίωση του μικροκλίματος και η αναβάθμιση των συνθηκών που επικρατούν στην πλατεία αλλά και την ευρύτερη περιοχή.

Τοποθετούνται 36 νέα δέντρα (Φλαμουριές, Tilia europea) σε κάνναβο 9,00 x 9,60 μ., τα οποία με τη χωροθέτηση τους ορίζουν τους επιμέρους χώρους στάσης και κίνησης της πλατείας. Πάνω από το νέο επίπεδο της πλατείας, δημιουργείται υψηλότερο επίπεδο που ορίζεται από τις κώμες των δένδρων σε αντιπαραβολή με το δάπεδο της πλατείας. Οι έντονες, εποχικές εναλλαγές μεταβάλλουν τη μορφή και το χαρακτήρα του νέου επιπέδου και δημιουργούν μια ενδιαφέρουσα αντίθεση ανάμεσα

σε αυτό και στη χλοερή βάση με τους κυβόλιθους (σπορά με αγριάδα, *Cynodon dactylon*).

Η επιλογή της φλαμουριάς ως κεντρικού στοιχείου στο σχεδιασμό των φυτεύσεων έγινε με γνώμονα τις κλιματικές συνθήκες, το χαρακτήρα της περιοχής, την λειτουργικότητα και την βιωσιμότητα της πρότασης. Η φλαμουριά είναι φυλοβόλλο δένδρο με πλούσιο φύλλωμα και ιδιαίτερη κώμη. Φτάνει σε ύψος τα 15 μέτρα (σε αστικές συνθήκες) και ευδοκιμεί σε περιοχές κοντά στη θάλασσα με ψυχρό κλίμα. Παρουσιάζει χρωματική κι εποχική διαφοροποίηση και μπορεί να εγκατασταθεί και να προσαρμοστεί άμεσα στο περιβάλλον της πόλης. Η φλαμουριά δεν έχει μεγάλες ανάγκες άρδευσης και απαιτεί χαμηλές εργασίες συντήρησης.

Το μέγεθος και η ανάπτυξη των νέων δέντρων εναρμονίζεται και λειτουργεί συμπληρωματικά στα πλατάνια που ήδη υπάρχουν στην πλατεία. Τα υφιστάμενα πλατάνια διατηρούνται και πλαισιώνουν τον νέο υπερυψωμένο χώρο. Το “αναδυόμενο” εδάφος προσαρμόζεται για την διευθέτηση των ριζών των υφιστάμενων πλατάνων που δεν μπορούν και δεν ενδείκνυται, ούτε να θαφτούν χαμηλότερα, ούτε να αποκαλυφθούν.

Απομακρύνονται ελάχιστα πλατάνια, οι λεύκες και τα μικρότερου μεγέθους δένδρα (λιγούστρα) που απαντώνται στην επιφάνεια του σημερινού χώρου στάθμευσης, όπως επίσης οι αποσπασματικές φυτεύσεις με θάμνους (πικροδάφνες, πυράκανθοι , λέηλαντ) τα οποία βρίσκονται σε κακή κατάσταση.

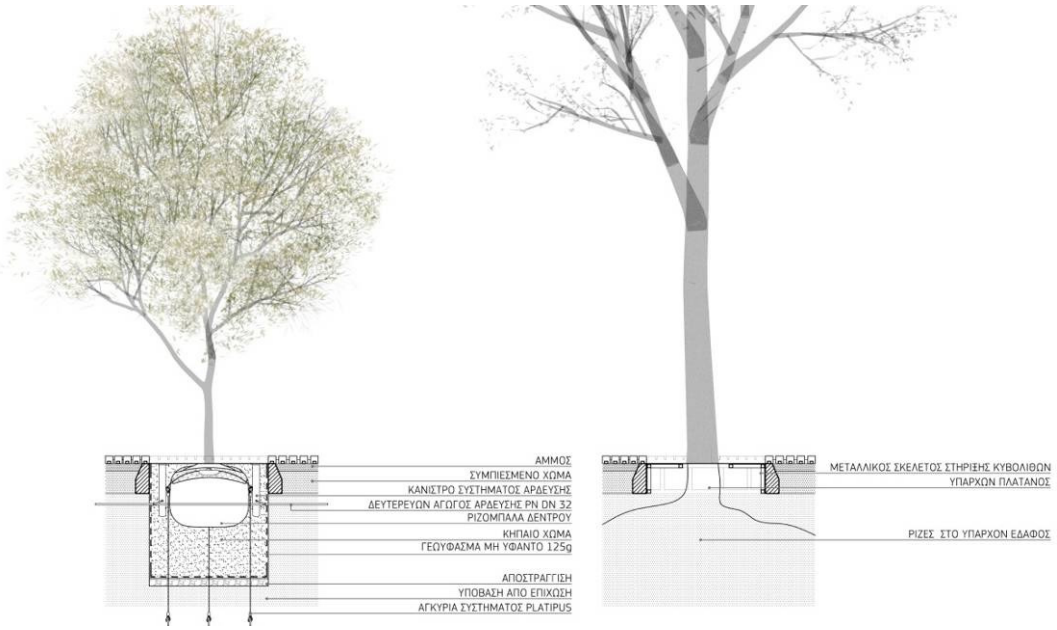

Το στέγαστρο

Πρόκειται για μία μεταλλική δικτυωματική κατασκευή, διαστάσεων 71 x 12 μ. Η επιζητούμενη αίσθηση ελαφρότητας πετυχαίνεται με την μείωση της διατομής προς τις άκρες του στεγάστρου. Στηρίζεται κεντρικά σε στρογγυλά χαλύβδινα υποστηλώματα, διαμέτρου 50 εκ. (CHS 508.10), ανά 9.60 μ, τοποθετημένα περίπου σε ευθεία και αντιστοιχία με τους κορμούς των υπάρχοντων δέντρων για τα οποία γίνεται πρόβλεψη οπών στην οροφή. Το στέγαστρο εκτείνεται ασύμμετρα σε πρόβολους εκατέρωθεν των υποστηλωμάτων. Για τους βασικούς φορείς των προβόλων διαμορφώνονται δοκοί μεταβλητής διατομής (HEA360) με ύψος 160mm και 540mm στις εδράσεις. Μεταξύ των υποστηλωμάτων υπάρχει σύνδεση με χαλύβδινες πλατύπελμες διατομές HEB 280. Οι δοκίδες κατά την διαμήκη έννοια είναι δικτυώματα αποτελούμενα από κοίλες χαλύβδινες διατομές RHS 160.80.5 και RHS 80.40.5. ανά ~1.20m. Επί του συστήματος των παραπάνω κοιλοδοκών προβλέπεται να στερεωθούν μεταλλικά φύλλα επένδυσης, ηλεκτροστατικά βαμμένα. Το γυαλιστερό λευκό χρώμα τους, θα αντανακλά το πλήθος των μικροκατασκευών, του εξοπλισμού και των δραστηριοτήτων που συμβαίνουν από κάτω.

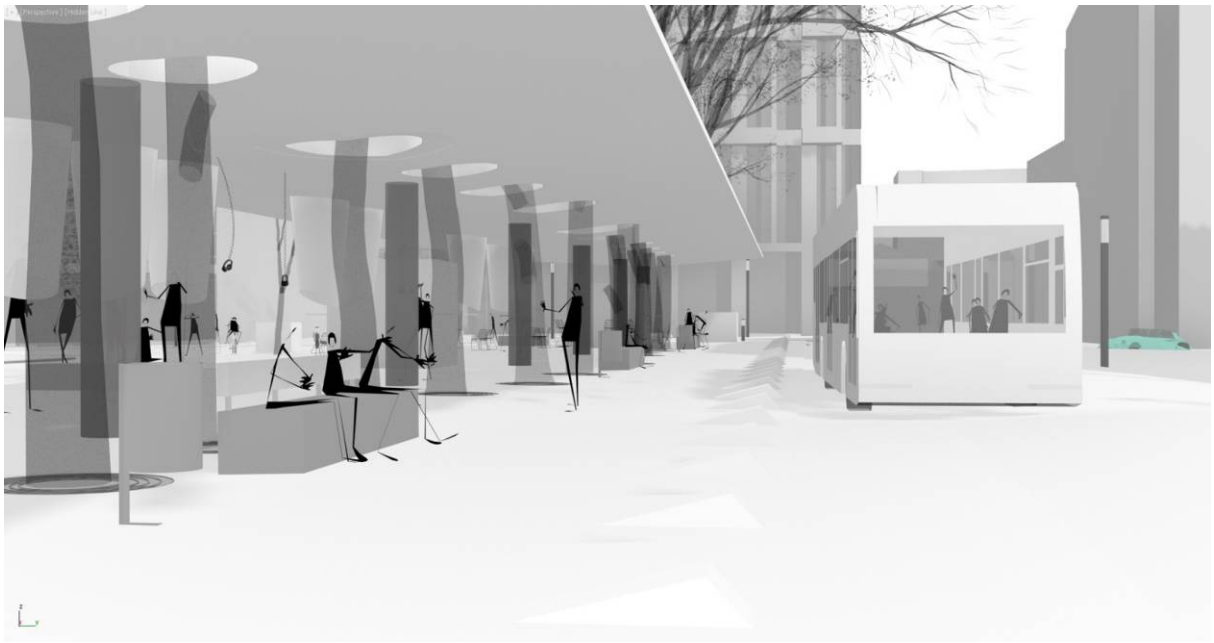

Φωτισμός

Ο γενικός φωτισμός επιτυγχάνεται με ψηλούς ιστούς σε δύο βασικές περιοχές πιο αστικού χαρακτήρα, στη διαπλάτυνση του παραλιακού πεζοδρομίου της Λεωφόρου Νίκης, καθώς και στον ανοικτό χώρο στο κέντρο της πλατείας, μπροστά από το

στέγαστρο, τονίζοντας και φωτίζοντας την προβλεπόμενη ροή πεζών, από τον Λευκό Πύργο προς τον Προβλήτα Α' και από τον πεζόδρομο της Καλαποθάκη και το κέντρο της πόλης προς τα Λαδάδικα. Οι ιστοί έχουν 9.00 μ. ύψος και τοποθετούνται ανά 19.00 μ.

Στον κήπο, τοποθετούνται πάνω σε καθένα από τα νέα δέντρα, σε ύψος περίπου 7.00 μ. φωτιστικά τύπου moonlight που φωτίζουν διακριτικά προς τα κάτω. Στην περιοχή του μνημείου, στο δάπεδο, ανάμεσα στους κυβόλιθους, τοποθετούνται χωνευτοί προβολείς τύπου uplight για την ανάδειξη του γλυπτού.

Το στέγαστρο, με το πλήθος των λειτουργιών που στεγάζει και την έντονη αστική παρουσία, φωτίζεται άπλετα με χωνευτά στην οροφή downlights, καθώς και uplights στη βάση των υποστηλωμάτων. Τα περίπτερα πληροφοριών, ενημέρωσης και αναψυχής αποτελούν, όντας επενδεδυμένα με διάτρητο υλικό, φωτεινούς πόλους έλξης.

Η ελαφρά κεκλιμένη πορεία/ράμπα που αποτελεί είσοδο στον κήπο της πλατείας από την παραλία, επισημαίνεται διακριτικά με μικρά, χωνευτά στο δάπεδο, φωτεινά σημεία.

Στη νησίδα της αφετηρίας των λεωφορείων, καθώς και στους παράπλευρους δρόμους, τοποθετούνται φωτιστικοί ιστοί, ύψους 4.00 μ.

Αρχιτεκτονικά στοιχεία μικρής κλίμακας - εξοπλισμός

Στο σύνολο της έκτασης της πλατείας τοποθετείται εξοπλισμός για την εξυπηρέτηση των κατοίκων και των επισκεπτών της πόλης. Στόχος είναι η χρήση υλικών με μεγάλες αντοχές για την διευκόλυνση της συντήρησης τους και την αποφυγή της φθοράς τους.

Ο κήπος περιλαμβάνει απλά παραλληλεπίπεδα καθιστικά, μεγέθους 3.00 x 1.10 μ., τοποθετημένα παράλληλα με την παραλία και χρησιμοποιούνται αμφίπλευρα. Η κατασκευή τους είναι από σκυρόδεμα, με τριμμένη τελική επιφάνεια. Στο στεγασμένο χώρο της αφετηρίας των λεωφορείων υπάρχουν αντίστοιχα καθιστικά μικρότερου μεγέθους, με την προσθήκη πλάτης από συγκολλητή ξυλεία.

Αντίστοιχης κατασκευής είναι οι κρήνες που είναι τοποθετημένες σε διάφορες θέσεις, κατά βάση στον κήπο.

Επίσης, προκατασκευασμένα από σκυρόδεμα όμοιας υφής και απόχρωσης με το βιομηχανικό δάπεδο, είναι τα εμπόδια που χρησιμοποιούνται, στα διευρυμένα πεζοδρόμια για τον διαχωρισμό της κίνησης των τροχοφόρων από αυτήν των πεζών. Το πρίσμα που αναδύεται και αυτό από το έδαφος, έχει διαστάσεις 40 x 60 εκ. και τοποθετείται ανά 2.50 μ.

Τα περίπτερα ενημέρωσης, πώλησης εισιτηρίων και η καντίνα που βρίσκονται αποκλειστικά κάτω από το στέγαστρο είναι μεγέθους 2.50 x 2.50 x 2.50 μ. Πρόκειται για ελαφριές κατασκευές, αποτελούμενες από μεταλλικό σκελετό και στοιχεία πλήρωσης από υαλοπίνακες, τοπικά ανοιγόμενους για την εξυπηρέτηση του κοινού. Περιμετρικά, σε οριζόντιες ζώνες, επενδύονται με διάτρητη λαμαρίνα, επιτρέποντας τα να εκπέμπουν το εσωτερικό τους φως.

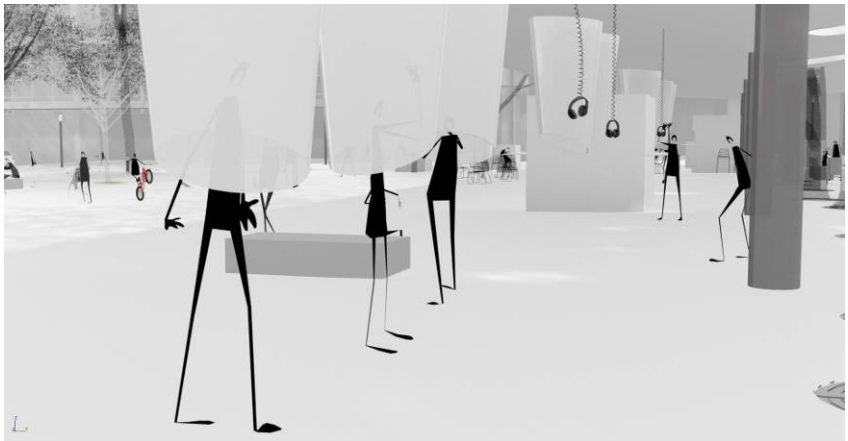

Αντίστοιχα, από διάτρητη λαμαρίνα σε μεταλλικό σκελετό, είναι κατασκευασμένοι οι κόλουροι κώνοι που είναι αναρτημένοι από την οροφή του στεγάστρου. Οι μορφές αυτές είναι υποδοχείς για διαδραστικές οθόνες ενημέρωσης. Αποτελούν τα μόνα «παιχνίδια» στην πλατεία και προϋποθέτουν την διείσδυση του χρήστη μέσα σε αυτά

Για τις αφετηρίες των λεωφορείων προβλέπεται σήμανση των δρομολογίων σε φωτεινές οθόνες που επίσης αναρτώνται από την οροφή του στεγάστρου.

Οι κάδοι απορριμάτων, διάσπαρτοι στο σύνολο της πλατείας, είναι κυλινδρικής διατομής κατασκευασμένοι από οξειδωμένη λαμαρίνα, με σημειακή στήριξη.

Τα ποδηλατοστάσια είναι κατασκευασμένα από χαλύβδινες καμπυλωμένες ράβδους, διατομής 12 χιλ., που τοποθετούνται σε αποστάση 45 εκ μεταξύ τους και επιτρέπουν τη στάθμευση ποδηλάτων εκατέρωθεν.

6. ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ – Η/Μ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Βασικός στόχος είναι η εξασφάλιση ενός κατά το δυνατόν πιό άνετου και ευχάριστου περιβάλλοντος, σε ό,τι αφορά στις συνθήκες θερμικής, οπτικής και ακουστικής άνεσης, καθώς και η εξυπηρέτηση των αναγκών της πλατείας σε θέματα ηλεκτροφωτισμού, ύδρευσης και άρδευσης.

Βιοκλιματικά στοιχεία

Στην προτεινόμενη λύση, το στέγαστρο/φίλτρο προς την οδό Μητροπόλεως, η υπερύψωση της πλατείας στο νότο προς τη Λεωφόρο Νίκης, καθώς και η ανάπτυξη πολλών δέντρων, αποτελούν τα βασικά στοιχεία ηχητικής προστασίας της πλατείας από το θόρυβο της πόλης.

Το χαμηλό πράσινο και τα δέντρα συνθέτουν ένα απλό και αποδοτικό τρόπο εξασφάλισης ενός ευχάριστου μικροκλίματος, ιδιαίτερα για τις ζεστές περιόδους του χρόνου, τόσο με την τοπική δροσιά που θα εξασφαλίζουν, όσο και με την ικανή αλλά και άτακτη σκίαση που θα προσφέρουν. Επιπλέον, η χρήση θερμικά “ψυχρών” δομικών στοιχείων και υλικών (υψηλής ανακλαστικότητας στο υπέρυθρο φάσμα και υψηλής εκπεμπτικότητας), θα βοηθήσει σημαντικά στη διατήρηση χαμηλών επιφανειακών θερμοκρασιών στα στοιχεία της πλατείας, που σε συνδυασμό και με το άφθονο πράσινο θα αποδόσει ευεργετικά αποτελέσματα στη θερμική άνεση των χρηστών.

Ηλεκτροφωτισμός

Η επιλογή των φωτιστικών έχει γίνει με κριτήριο την εξασφάλιση κατά το δυνατόν μικρής ανάγκης συντήρησης και μικρής ηλεκτρικής κατανάλωσης.

Η διανομή των δικτύων φωτισμού θα γίνεται από πίλλαρ στη βορειοδυτική πλευρά του στεγάστρου. Προτείνεται η εγκατάσταση απλών συστημάτων αυτοματισμού και τηλεχειρισμού των φωτιστικών της πλατείας, ώστε να είναι δυνατή η κατά το δυνατόν μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας, ανάλογα με την εποχή και τη χρήση της πλατείας.

Λοιπές ηλεκτρικές εγκαταστάσεις

Το μεταλλικό στέγαστρο στην πλευρά της οδού Μητροπόλεως, προσφέρει μια μεγάλη ωφέλιμη επιφάνεια περίπου 500 τ.μ., πρόσφορη για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στοιχείων που μπορούν να συνεισφέρουν στο δίκτυο ηλεκτρισμού ενέργεια 20% περισσότερη από την αναμενόμενη ετήσια κατανάλωση της πλατείας, καθιστώντας την έτσι, χώρο μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης. Προτείνεται η χρήση στοιχείων τεχνολογίας λεπτής μεμβράνης (thin film) που στη συγκεκριμένη περίπτωση πλεονεκτούν λόγω του αρκετά μικρότερου βάρους τους σε σχέση με τα συμβατικά, αλλά και της ουδέτερης αισθητικής τους.

Επιπλέον, στο χώρο του στεγάστρου προβλέπονται συγκεντρωμένες όλες οι απαιτούμενες παροχές ισχυρών και ασθενών ρευμάτων (εκδοτήρια, καντίνα, κιόσκια πληροφόρησης), με διανομή από κεντρικό σημείο στη βορειοδυτική πλευρά του στεγάστρου, όπου χωροθετούνται όλες οι απαιτούμενες συσκευές ηλεκτρικών εγκαταστάσεων. Από το ίδιο σημείο θα υπάρχει δυνατότητα και εκπομπής ασύρματου δικτυακού σήματος (wi-fi hotspot).

Υδραυλικές εγκαταστάσεις

Οι εγκαταστάσεις ύδρευσης και άρδευσης δεν χαρακτηρίζονται από κάποια ιδιαιτερότητα, πλήν της κάλυψης των σημείων λήψης πόσιμου νερού (καντίνα, κρήνες πλατείας) και νερού άρδευσης στα τοπικά φρεάτια διανομής δικτύου άρδευσης τα οποία τοποθετούνται διακριτικά μέσα στο πράσινο. Ειδικά για τον χώρο του Μνημείου Ολοκαυτώματος, προβλέπεται τοπικό σύστημα επεξεργασίας και ανακυκλοφορίας του νερού των συντριβανιών.

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ

Χωματουργικά – επιχώσεις με οικολογικά υλικά		€	20.000
Σκυροδέματα διαμόρφωσης και υποβάσεις		€	150.000
Δάπεδα – κυβόλιθοι με χρήση ψυχρών υλικών		€	300.000
Δάπεδα – βιομηχανικό με χρήση ψυχρών υλικών		€	350.000
Στέγαστρο		€	200.000
Περίπτερα		€	50.000
Αστικός εξοπλισμός		€	100.000
Φωτισμός		€	120.000
Φυτεύσεις - Άρδευση		€	100.000
Η/Μ εγκαταστάσεις		€	150.000
Φωτοβολταικά thin film		€	110.000
	Σύνολο	€	1.650.000

Architectural Design Competition for the Regeneration of Plateia Eleftherias

The proposal pertains to the design of Plateia Eleftherias in the historic center of Thessaloniki, a large open space of 100 x 115 m on the waterfront. A special identity was sought for to respond to the issues raised by the locale: on one hand, the adjacency to the port and to the commercial centre, on the other the symbolism assigned to the space due to the event of the gathering of the Jewish population before their deportation to WWII concentration camps.

The main idea was the creation of an “oasis”, indirectly detached from its surroundings, a *locus amoenus* as described by literary scholars referring to a *pleasant, green, remote garden, “an idealized place of comfort, a refuge”*.

The part of Plateia Eleftherias that faces the sea emerges slightly from the ground (1 meter) in the shape of a wedge. It is enwrapped with concrete paving blocks, spaced apart in a rhythmical pattern, to allow grass to grow. The turfy surface is further supplemented by 36 linden trees on a grid of 9.60 m. Together with the existing tall plane trees around the perimeter of the space, the concrete seats and the dispersed fountains, the area constitutes an idyllic elevated landscape in which the Holocaust Memorial is placed.

Approaching the urban cityscape and the enhanced activities of the bus terminal to the north of the site, the green surface denatures into a hard concrete ground, in level with the surrounding streets, accommodating pedestrian and bicycle traffic crossing the area, and allowing for a variety of events to take place. A broad, linear, light canopy structure, a white shiny surface, hovers over information kiosks, a ticket booth, constructions containing interactive monitors, a canteen and various urban elements. The existing plane tree trunks penetrate the canopy and, together with the structural columns, filter the city life into the serenity of the waterfront garden.